

ZÁPIS

z obhajoby disertační práce Mgr. Pavla Zavadila, konané dne 26. září 2011 v 9.00 v hlavní budově FF UK v Praze, místnost č. 1.

Téma práce: **BOHEMIA JESUITICA IN INDIIS OCCIDENTALIBUS. Latinská korespondence českých jezuitů z Ameriky, Filipín a Marián v českých a moravských archivech.**

Přítomní: dle prezenční listiny.

Předseda komise, prof. Ivan Hlaváček, zahájil obhajobu a představil přítomným kandidáta. Zároveň omluvil nepřítomnost školitele, který je na studijním pobytu v zahraničí. Předseda komise poté představil komisi doktoranda a požádal jej, aby komisi seznámil s posláním a výsledky své disertační práce.

Kandidát seznámil přítomné se svou disertační prací. Poděkoval školiteli a oponentům za pozornost věnovanou práci a seznámil komisi s metodologií a cílem práce, jímž se stalo sestavení kritické edice korespondence jezuitských misionářů staré české provincie Tovaryšstva Ježíšova, kteří působili v tzv. Západních Indiích. Zdůraznil význam sestavení kritické edice, která bude podkladem k budoucím teoretickým analýzám. Teoretická část práce je úvodem k četbě celého korpusu a pokusem o ukázání dosud zanedbaných či opomíjených aspektů vydávaného korpusu.

Předseda komise poděkoval kandidátovi za představení práce a požádal oponenty o přednes posudků a jejich závěrů.

Oponentky, Mgr. Erika Juríková, PhD., a PhDr. Simona Binková, CSc., přednesly poté své posudky a seznámily přítomné s jejich závěry.

Kandidát se následně vyjádřil k posudkům oponentek. Poděkoval jim za pozornost, kterou věnovaly jeho práci i za to, že na ní našly klad a užitek, jakož i za to, že z hlediska svých různých badatelských orientací (latinská filoložka a historička ibero-amerického světa) vnesly odlišné inspirující postřehy. Kandidát poděkoval za upozornění na překlady a drobné přehmaty v práci a uznal jejich oprávněnost. Uznal též menší důraz na historický kontext ovládnutí Nového světa Španělskem při výkladu kapitoly 4.1. o účelu misí. Upozornil, že jeho důraz na ekonomický výklad v této kapitole byl veden snahou o ukázání moderní až provokativní myšlenky jednoho z misionářů, Jiřího Brandta. Ve věci jazykových poznámek dr. Juríkové poukázal na to, že latinská slovíčka a citáty v regestech byla doplněna právě proto, že regesty zachycují smysl dopisů a nejsou doslovným překladem; právě na místech, kde si uvědomoval jistou odlišnost formulace v regestu od originálního znění dopisu, uvedl latinské znění i v regestu. Připomněl svůj přednostní zájem o moderní a čtivý překlad. Poté se kandidát obšírněji vyjádřil k námitce dr. Binkové stran názvu práce (dr. Binková upozornila na to, že poměrně velká část dopisů byla napsána v Evropě). Vysvětlil důvody, proč je v jeho pohledu název práce oprávněný: 1. důvod kvantitativní (více dopisů, totiž 64%, vzniklo v zámoří), 2. důvod metodologický (cesta misionáře je již první etapou misijní kariéry) a 3. fakt, že podobnou námitku by bylo nutno uplatnit i na díla kandidátových předchůdců (*Cesty ve znamení kříže, Česká touha cestovatelská*).

Oponenti se poté vyjádřili k vystoupení doktoranda. Dr. Juríková nastínila otázku kvalitní latiny, kterou si jezuité dokázali podržet i přes její malé používání v iberském světě. Kandidát s tímto jazykovým oceněním jezuitů souhlasil.

Diskuse a otázky na doktoranda:

Prof. Hlaváček se dotázal, proč není v názvu práce uvedeno „z latinské Ameriky“. Kandidát odpověděl, že jezuitské misie, v nichž působili čeští misionáři, pokrývaly i území oblastí, které dnes patří USA.

Prof. Spunar se dotázal, zda jezuitská latina je utilitární, či má nějaký umělecký záměr. Kandidát odpověděl, že některé dopisy jsou stylisticky propracovanější než jiné; jde především o dopisy s edukačním záměrem; jiné části dopisů však měly soukromější charakter.

Prof. Hlaváček se dotázal na způsob dorozumívání misionářů s přírodními národy. Kandidát odpověděl, že jezuité se naučili domorodé jazyky a zároveň pojednal o způsobu, jak jezuité ve vydaném korpusu tyto jazyky popisují, kvalifikují a hodnotí. Připomněl též lingvistický zájem jezuitských misionářů o tyto jazyky.

Prof. Hlaváček se dále dotázal na možnosti studia jezuitských misionářů v zámoří, jakož i na pěstování vědy, a dále na kontakty s ostatními řády, např. s františkány. Kandidát pohovořil o rozdílnosti západ- a východoindických misí z hlediska studia a pěstování vědy a zmínil se o kontaktech jezuitů se členy ostatních řádů, které jsou ve vydaném korpusu doloženy.

Doc. Říhová se otázala na doklady o lékařství a lékárnictví ve vydaném korpusu. Kandidát se zmínil o žádání českých lékárníků v řadách jezuitských misionářů a pohovořil o lékařském zájmu misionáře Pavla Kleina.

Prof. Hlaváček poté poděkoval za odpovědi a ukončil diskusi.

Výsledky hlasování:

Po krátké přestávce znovu pozval kandidáta do jedné místnosti a seznámil ho s výsledky tajného hlasování přítomných členů komise. Z osmi členů komise bylo přítomno šest, všech šest hlasů bylo kladných. Komise navrhla udělit kandidátovi titul doktor (Ph. D.)

Zapsala: PhDr. Kateřina Zavadilová

Podpis předsedy komise: